

Nr 96.

Av herr **Dahl, Adolf**, och herr **Björck**, om *inrättande av konsulentbefattningar för undervisning i gymnastik med lek och idrott vid folkskolorna m. fl. läroanstalter.*

Genom domkapitlens och gymnastiska centralinstitutets försorg ha sedan ett tjugotal år tillbaka förordnats gymnastikinspektörer för folkskolorna. Från 1914 har Kungl. Maj:t förordnat sådana för samtliga folkskoleinspektörsområden.

Alltsedan de första inspektörerna tillsattes har inspektionens organisation varit av provisorisk karaktär, vilket framgår av att till dem ej utgått annan gottgörelse än ersättning för rese- och traktamentskostnader samt att de förordnats allenast för högst ett år i sänder. Föregående riksdag beviljade dock i anledning av väckt motion gratifikationer till de nuvarande 18 gymnastikinspektörerna till ett sammanlagt belopp av 20,000 kronor för budgetåret 1926—1927. I årets statsverksproposition äskar Kungl. Maj:t för nästa budgetår samma belopp för detta ändamål.

Tid efter annan har emellertid förslag framkommit om omläggning av den befintliga organisationen. Så har 1910 och 1915 års kommittéer för gymnastiska centralinstitutets omorganisation och därmed sammanhängande frågor, starkt understrukt behovet av fast anställda gymnastikinspektörer eller konsulenter för folkskolornas behov. Kungl. skolöverstyrelsen har i underdånig skrivelse den 17 december 1920 inkommit med ett förslag till en förstärkt ställning av gymnastikinspektionen. Vid 1923 års riksdag förevoro till behandling motioner om gymnastikinspektionens avskaffande, men desamma avslogos och riksdagen uttalade sig i stället för institutionens bibehållande och begärde av Kungl. Maj:t förslag till frågans lösning. I anledning härav befalldes Kungl. skolöverstyrelsen att inkomma med utredning och förslag i ärendet. Sådant förslag avgavs den 30 november 1923. Överstyrelsen uttalar sin fulla principiella anslutning till 1915 års gymnastikkommittés förslag om anställande av gymnastik-konsulenter och framhåller, att detta vore det enda förslag, som borde ifrågakomma vid en definitiv lösning av frågan, men ville dock vid detta tillfälle av ekonomiska skäl begränsa sig till att ifrågasätta en provisorisk anordning. Förslaget har emellertid ej dragits under riksdagens prövning. Kungl. Maj:t hade nämligen redan i december 1923 bemyndigat chefen för ecklesiastikdepartementet att tillkalla sakkunniga för att inom departementet biträda med utredning av frågor om verksamheten vid gymnastiska centralinstitutet och vad därmed ägde sammanhang. Till denna sakkunigeberedning hänsköts även frågan om

gymnastikinspektionens ordnande. Utredningen är numera avslutad. Betänkandet, avgivet den 12 augusti 1926, har i fråga om gymnastikinspektionen utmynnat i ett förord för 1915 års gymnastikkommittés förslag om tillsättandet av 10 gymnastikkonsulenter. Förhoppningar hava funnits, att förslaget i sin helhet i år skulle komma under riksdagens prövning. I statsverkspropositionen meddelas emellertid, att de sakkunnigas betänkande och förslag ej kan göras till föremål för någon Kungl. Maj:ts framställning till 1927 års riksdag, då den vidare beredning av ärendet, som härför vore erforderlig, icke ansetts kunna medhinnas. De avgivna yttrandena över förslaget, i vad de avse ordnandet av gymnastikinspektionen, äro emellertid anmärkningsvärt samstämmiga i sin tillstyrkan av sakkunnigeförslaget i nu förevarande avseende. En separat lösning av denna fråga synes ej heller i någon mån vara ägnad att föregripa prövningen av de övriga frågor, som vid utredningen förevarit. Vid sådant förhållande synes anledning saknas att uppskjuta frågan om gymnastikinspektionens definitiva ordnande. Då det därjämte yppat sig särdeles stora svårigheter att för framtiden få för gymnastikinspektionen lämpliga personer disponibla för detta uppdrag vid dess nuvarande anordning såsom bisyssla (föreningen av gymnastikinspektörssysslan med befattning som officer på stat medgives nämligen ej hädanefter), föreligger ett starkt skäl att omedelbart söka få till stånd en definitiv lösning.

Skolöverstyrelsen, som i sitt avgivna yttrande över sakkunnigeförslaget ansett, att det för den fysiska fostran skulle vara till största fördel, om den nuvarande provisoriska anordningen ersättes med en definitiv lösning i anslutning till sakkunniges förslag, har dock framhållit, att det med hänsyn till att man i saknad av närmare erfarenhet om i hur hög grad de blivande konsulenterna skulle komma att tagas i anspråk för det frivilliga gymnastik- och idrottsarbetet, vore tillrådligt att tillsvidare bestämma konsulenternas antal i förhållande till de uppgifter, som arbetet i skolorna skulle pålägga dem, och med hänsyn härtill föreslagit att till att börja med antalet sådana befattningshavare begränsas till 7. Denna skolöverstyrelsens uppfattning synes oss väl grundad.

Efter gymnastiksakkunniges beräkningar skulle kostnaden för 7 konsulenter ställa sig på följande sätt:

7 konsulenter à 6,650: — kr. (avlöning 5,300: — plus tillfällig löneförbättring 850: — plus ett ålderstillägg 500: —).....	Kr. 46,550: —
dyrtidstillägg (för oreglerade befattningar).....	» 16,760: —
expenser (7 × 500: —)	» 3,500: —
	<hr/>
	Summa kronor 66,810: —

För budgetåret 1924—1925 belöpte sig kostnaderna för gymnastikinspektionen till c:a 55,000: — kr. Innevarande budgetår tillkommer dessutom beviljade gratifikationer till ett belopp av kr. 20,000: —. Den årliga kostnaden

kan därför för närvarande beräknas uppgå till 75,000: — kr. Om varje konsulents resekostnader beräknas till 5,000: — kr., eller för 7 konsulenter kr. 35,000:— uppgå sammanlagda kostnaderna för den föreslagna organisationen till kr. 101,810: — eller c:a 26,000: — kr. mer än kostnaderna för den nuvarande gymnastikinspektionen.

Med åberopande av vad vi sålunda anfört och då gymnastiksakkunniges förslag ifråga blivit allmänt tillstyrkt, få vi under hänvisning till Kungl. skolöverstyrelsens yttrande hemställa, att riksdagen för sin del ville besluta,

att 7 konsulenter må tillsättas för undervisning i gymnastik med lek och idrott vid folkskolorna med flera läroanstalter med de uppgifter och den löneställning i övrigt, som av gymnastiksakkunnige föreslagits;

att för ändamålet måtte såsom ordinarie anslag anvisas dels till avlöning åt 7 konsulenter kr. 37,100: —, dels till expenser kr. 3,500: —, eller sammanlagt kr. 40,600: —;

att vid bifall till motionen det av Kungl. Maj:t till gymnastikinspektörerna på 8:de huvudtiteln upptagna anslaget måtte utgå samt

att riksdagen ville medgiva att tillfällig löneförbättring tillerkännes dessa konsulenter enligt samma grunder som kunna komma att av riksdagen beslutas för folkskoleinspektörerna.

Stockholm den 21 januari 1927.

Adolf Dahl.

Wilhelm Björck.

